

Ulf André Andersen, Frode Hansen og Øystein Lie

**Quartfestivalens skyggeside
- en granskning av Norges største musikkfestival**

Publisert i Dagbladet 28. juni 2003-.16.1 2004

Innholdsfortegnelse

- I.** Bakgrunnsinformasjon om Quartfestivalen.
  - II.** Oppsummering
  - III.** Hvorfor undersøke Quartfestivalen?
  - IV.** Hvilke problemstillinger ønsket vi å se nærmere på?
  - V.** Ble forutsetningene forandret underveis?
  - VI.** Fremgangsmåte
  - VII.** Hvordan få kilder?
  - VIII.** Innsamlet materiale
  - IX.** Konfrontasjon
  - X.** Publisering
  - XI.** Påstander om arbeidet til Dagbladet
  - XII.** Etske problemstillinger:
  - XIII.** Konsekvenser:
  - XIV.** Hovedkonklusjonene til granskingsutvalget
  - XV.** Kunne vi gjort noe annerledes?
  - XVI.** Vedlegg
- Artikler i Dagbladet fra 28. juni 2003 til 16. januar 2004

Bakgrunnsinformasjon om Quart-festivalen og de kommersielle Quart-selskapene:

Quart er landets mest populære musikkfestival. Den totale omsetningen var siste år på rundt 36 millioner kroner. Stiftelsen Quartfestivalen er en ideell stiftelse som får kommunal støtte og statsstøtte, og har hatt som formålsparagraf at det ikke skal tjene penger.

I 2003 skilte Quartfestivalen derfor ut tre kommersielle selskaper - Quart Rett AS, Quart Servering AS og Quart Kommunikasjon AS, som skulle stå for den økonomiske driften - kun billettinntektene og ansvaret for konserttilbudet ble igjen i stiftelsen.

Styret i stiftelsen Quartfestivalen var sammensatt slik da vi begynte å granske festivalen:

Styreleder: Arild Buli

Daglig leder og styremedlem: Toffen Gunnufsen (Festival sjef)

Styremedlemmer: Henning Vestavik, John Ivar Mejlænder-Larsen

De kommersielle Quart-selskapene var eid av festivalsjef Toffen Gunnufsen, og investorere Trygve Eftestøl og Arild Buli med en tredjedel hver.

Styreleder i alle de kommersielle selskapene var Trygve Eftestøl

Styremedlemmer: Arild Buli og Toffen Gunnufsen

I løpet av 2002 hadde de kommersielle selskapene inngått en omfattende avtale med stiftelsen. Eierne av selskapene hadde skapt rom for å gi seg selv millioninntekter på bekostning av stiftelsen. De samme personene var styreleder og styremedlemmer i stiftelsen Quart-festivalen.

Oppsummering:

Dagbladet har i over 30 artikler gransket økonomisk triksing og habilitetsproblemer i Quart-festivalen. Med bakgrunn i artiklene bestemte festivalen seg for å sette ned et granskingsutvalg. Det bestod av revisor Bjørn Einar Strandberg, advokat Tor Jacob Aabelvik og kontorsjef Arvid Dan Kvanes ved Kristiansand kommune.

Torsdag 15.1 2004 ble utvalgets rapport offentliggjort. Her fikk Dagbladet i all hovedsak støtte for sine artikler, se punkt Hovedkonklusjonene til Granskingsutvalget.

Hvorfor undersøke Quartfestivalen?

A. Forskerslakt

I 2000 var journalistene Ulf André Andersen og Frode Hansen i Kristiansand for å lage portrett på den nåværende kronprinsesse Mette-Marit. Deler av arbeidet skjedde under Quart-festivalen. Journalistene ble oppmerksomme på hvor store dimensjoner festivalen hadde, med mange sponsorer, ølsalg og billettsalg. Festivalen fikk også støtte fra offentlige myndigheter, men sleit likevel økonomisk.

I forkant av festivalen i 2001 begynte Andersen og Hansen å se nærmere på det økonomiske grunnlaget for festivalen, men på dette tidspunktet hadde ikke redaksjonen ressurser til å jobbe videre med problemstillingene. Det ble ikke laget noen artikler. Et par sentrale medarbeidere hos Quart ble kontaktet, men ingen ønsket å fortelle hva som skjedde på bakrommet.

I 2002 ble journalistdekningen av Quart-festivalen slaktet av forskere, som mente at mye handlet om hyping av band og arrangører. Dagbladet var blant de avisene som fikk kritikk. Det skapte grobunn for at avisa var villig til å bruke mer tid på å se på festivalen.

Forskerslakten økte nysgjerrigheten hos journalistene til å undersøke festivalen nærmere. Var festivalen virkelig et glansbilde, eller var det forhold som ikke hadde kommet opp til overflaten?

Følgende stod i fagbladet Journalisten 8.7. 2002:

"NRK har 86 medarbeidere på Quart-festivalen. Programdirektør Hans-Tore Bjerkaas synes NRK får mye program for disse pengene. Dagbladet satser også stort på festivalen: To fredagsbilag og daglig spesialutgave. Men Sigurd Allern mener journalistikken blir en tjener for underholdningsbransjen".

B. Uavhengige journalister

Samme år som den sterke kritikken ble rettet mot pressedekningen, ble den tidligere pressesjefen Pål Hetlands daværende kone tatt for å selge to svartebørsbilletter til Fædrelandsvennens journalister.

Våren 2003 fikk nyhetsjournalistene Ulf André Andersen, Frode Hansen og kulturjournalisten Øystein Lie avisas samtykke til å se nærmere på driften av Norges største rockefestival. Kildene vi hadde opprettet kontakt med hadde følgende krav: Ingen av journalistene skulle ha dekket festivalen journalistisk tidligere og ingen skulle være musikkjournalister eller ha nær tilknytning til musikkbransjen.

Hvilke problemstillinger ønsket vi å se nærmere på?

A. Økonomi og drift

De siste åra har finansmennene Trygve Eftestøl og Arild Buli blitt fremstilt som Quart-festivalens redningsmenn. Vi ønsket derfor å undersøke hva de såkalte "rike

onklene” hadde gjort for festivalen. Hvor tok inntektene til den populære festivalen veien?

I 2003 ble det opprettet tre kommersielle Quart-selskaper: Quart Rett, Quart Kommunikasjon og Quart Servering. Selskapene ble opprettet og eid av festivalens tre mest sentrale aktører: Toffen Gunnufsen, Trygve Eftestøl og Arild Buli. Alle tre satt også i stiftelsens styre. Hvordan var det mulig for disse tre personene å opprette egne selskaper og disponere store deler av inntektene selv? Var opprettelsen av selskapene i strid med norsk lov?

Avtalen mellom selskapene og stiftelsen er og var hemmelig.

I tillegg ønsket avisa å se nærmere på hvem som eventuelt stod bak det organiserte svartebørssalget, som avisa tidligere hadde fått tips om.

B. Kronprinsparets rolle

Kronprins Haakon har i mange år hatt en nær tilknytning til Quart-festivalen. Dagbladet bestemte seg derfor også for å se nærmere på hvilken rolle kronprinsen hadde hatt rundt festivalen, og hvorfor verken han eller hans kone hadde besøkt festivalen etter 2000. Kronprinsesse Mette-Marit har gjennom sin oppvekst i Kristiansand hatt et vennsforhold til de som organiserer festivalen. Kronprins Haakon hadde også på mange måter vært festivalens uformelle ambassadør og fremstått som et trekkplaster for festivalen. Han gjorde det legitimt for ungdom å reise til festivalen etter at den i mange år hadde blitt kritisert for mye dopbruk.

Ble forutsetningene forandret underveis?

A. Svarte penger

Dagbladet jobbet mye med svartebørssalget til festivalen. Kilder fortalte at Quarten selv solgte billetter og at dette var godt kjent blant investorene Trygve Eftestøl og Arild Buli, men ingen ønsket å være åpne kilder.

I denne perioden fikk vi også inngående kjennskap til såkalt klipping av øl, dvs at de ansatte skjenket for lite i glasset i forhold til hva kunden hadde betalt for.

Etter å ha blitt fortalt hvor store summer dette virkelig kunne dreie seg om, ble flere ressurser satt inn på å få en oversikt over denne svarte inntekten. Og hvem var det som beholdt disse pengene?

Ingen av kildene kunne ennå fortelle hvor mye øl som ble solgt totalt under hele festivalen.

B. Begge sider av bordet

I tillegg ble vi klar over alle eierinteressene Eftestøl og Buli hadde i ulike selskaper. Disse selskapene drev med tjenester som det ville være naturlig for festivalen å etterspørre, f. eks utleie av gjerder og toaletter. Derfor sjekket vi om Quart hadde kjøpt noen av disse tjeneste og om de eventuelt var lagt ut på anbud. Det viste seg ganske raskt at Buli og Eftestøl satt på begge sider av bordet når det gjaldt kjøp av tjenester.

Derfor ble i grunnen ikke våre hovedhypoteser forandret underveis, men fikk snarere flere bein å gå på.

Fremgangsmåte:

1. Metode

Vi bestemte oss med en gang for å jobbe i historisk kronologisk rekkefølge – å følge festivalen helt fra starten og til i dag. Vi visste det hadde vært en del uro i rekkene og ønsket derfor å komme i kontakt med personer som hadde kjennskap til organisasjonen. Vi fant kjapt ut at selve stiftelsen ikke har noe historisk arkiv, og dermed satte vi straks i gang med det omfattende arbeidet med å skaffe denne informasjonen på egen hånd.

Vi skaffet oss all informasjon om personene rundt - og selskapene - til Toffen Gunnufsen, Trygve Eftestøl og Arild Buli i alle offentlige registre. Det viste seg kjapt at Eftestøl og Buli med stor sannsynlighet blandet sine private interesser med den offentlige stiftelsen. I juni 2003 hadde vi ennå ikke fått noe særlig oversikt over driften til festivalen de siste åra. Vi bestemte oss derfor for å dra til Kristiansand å holde kontorene til festivalen under oppsikt og nærme oss flere kilder.

Hovedutfordringene med å se nærmere på en lukket organisasjon er:

- Hvordan er organisasjonen bygget opp i stiftelse og selskaper?

Her kan det være mulig å finne informasjonen i ulike prospekter som blir utarbeidet. Vi fant informasjon hos blant annet Kulturrådet, banker og i eiendomsprospekter. I tillegg blir sponsorer presentert for driften.

- Hvem har de ulike posisjonene i organisasjonen?

Virksomheten er som regel villig til å opplyse om det. Utfordringen i dette tilfelle ble å finne ut hva forholdet mellom festivalsjefen og de to investorene var bygget på. Det var lett å se at det kun var økonomiske interesser som bandt dem sammen.

- Hvordan fungerer kommunikasjonen internt i bedriften?

Dette skjer på møter eller gjennom internpost.

- Hvilke offentlige myndigheter har de kontakt med?

Vi saumfarte en rekke postlister i en rekke forskjellige instanser

- Hvilke godkjenninger må ligge til grunn for driften?

I dette tilfellet jobbet vi aktivt mot skjenke- og serveringsbevilling, alle offentlige tilsyn, Tono, osv. Opplysningene ga nyttig informasjon. Det kunne for eksempel fortelle om dimensjonene på ølsalget: Hvem står ansvarlig? Har de nødvendige kvalifikasjoner? Kan man ut fra disse spørsmålene finne ut om det er noen som er kritisk til virksomheten? Er det konflikter internt?.

Til slutt måtte vi analysere informasjonen for å finne ut hvem det kunne være mulig å få opplysninger fra.

Det viste seg at mange av de ansatte var frustrerte over driften og at ikke alt ble gjort etter boka. De var lei av alt rotet og hadde lenge forlangt forbedringer, men ingenting hadde skjedd.

Vi fortalte hva vi visste, noe som gjorde at nye kilder ble mindre skeptisk til å fortelle hva de visste. Det medførte at vi fikk tilgang til detaljerte dokumenter over driften. Vi konfronterte de samme kildene med nye opplysninger og de ble overrasket over at vi hadde informasjon om temaet. Det gjorde at opplysningene ble supplert. På denne måten var det mulig å danne seg et større bilde av hva som skjedde inne i kontorlokalene til festivalen.

Når det gjaldt det svarte ølsalget kontaktet vi erfarne utelivsfolk som fortalte hvordan klippingen fungerte i praksis og hvor mye det var vanlig å klippe en øl. I tillegg fikk vi kilder på bryggeriet som fortalte at hadde blitt gitt bort mye gratis øl. Disse inntektene var det ikke mulig å finne i regnskapene noe sted.

Helt siden 1996 hadde Buli og Eftestøl sagt at de ikke tjente penger på festivalen, men ekstraintektene rundt ølsalget hadde aldri kommer fram.

Metode angående kronprins Haakons rolle:

16.3 2001 skrev Andersen og Hansen en artikkel i Dagbladet om at Mette-Marits beste venninne Mille Nymann hadde solgt bilder til Se & Hør. Hun er gift med Quart-investoren Trygve Eftestøl. Nymann mottok rundt 200 000 kroner for salget.

Vi regnet med at Eftestøl ville være forbanna på hva kona hadde gjort, siden kronprins Haakon hadde gitt festivalen så mye positiv oppmerksomhet. Men da vi sporet transaksjonen gjennom våre bankkilder, viste det seg at det var Trygve Eftestøl som hadde hevet pengene fra ukebladet - noe han også innrømmet. Han fortalte at pengene hadde gått til å pusse opp badet. Kilder rundt kronprinsparet og på Slottet fortalte at det var derfor kronprinsparet ikke lenger besøkte festivalen.

Metode angående Quart-selskapene:

Uka før festivalen begynte vi å undersøke hvordan opprettelsen av de kommersielle Quart-selskapene hadde funnet sted. Vi kontaktet professor Geir Woxholth i privatrett ved Universitet i Oslo.

Han kunne fortelle at avtalen mellom stiftelsen og de kommersielle selskapene sannsynligvis var straffbar i henhold til straffelovens § 275 habilitetsregler, selv om styremedlemmene i stiftelsen Toffen Gunnufsen, Trygve Eftestøl og Arild Buli hadde gått ut på gangen da saken ble behandlet i styret i stiftelsen.

Woxholth betraktet nemlig de andre styremedlemmene som inhabile siden de hadde forretningsforbindelser, eller var nære venner, av de involverte. Med denne informasjonen ble de andre styremedlemmene kontaktet. Tidligere styremedlem Torfinn Johansen i Quart-festivalen la kortene på bordet med en gang. Johansen la ikke skjul på at han hadde blitt uvenner med Buli og Eftestøl på grunn av felles eierinteresser i alpinanlegget i Gautefall i Telemark. Dette samarbeidet var også sluttført. Etter hans mening ble det trikset med penger i festivalen av Buli og Eftestøl. Han mente også at det var en rolleblanding i Quart-styret. Derfor hadde han valgt å trekke seg fra styret.

Hvordan få kilder?

A. Kildebeskyttelse

De siste året har vi vært i kontakt med over 100 personer som har, eller har hatt, tilknytning til Quart-festivalen. Flere titalls av dem har fått løfte om anonymitet. Pressens troverdighet styrkes ved at kildene for informasjon identifiseres (jmf: VVP 3.1), men i flere tilfeller var det nødvendig å beskytte kildene for å få ut vesentlig informasjon.

B. Oversikt

I starten visste vi lite om hvordan Quart-festivalen var bygget opp. Det første vi gjorde var rett og slett å få oversikt over persongalleriet, og deretter fordele personene på de tre journalistene. I en måneds tid, uten at det ble publisert noen artikler, jobbet vi intensivt med å fremskaffe informasjon om festivalen gjennom en rekke samtaler med flere titalls personer.

I en periode bodde vi på hotell i Kristiansand, men vi kunne ikke bo i sentrum. Derfor tok vi inn på hotell ved dyreparken, som ligger vel en mil utenfor byen. Kildene møtte oss på hotellet, på parkeringsplasser og andre steder der vi ikke kunne bli sett. Under festivalen leide vi egen leilighet utenfor sentrum.

Det ble opprettet e-postadresser som ikke kunne spores til en spesiell person eller bedrift. I den første fasen møtte vi alle kildene ansikt til ansikt. Det var alltid minst to journalister til stede ved disse møtene.

Quart-festivalen er på mange måter en lukket bedrift. To av journalistene i prosjektet har tidligere laget et omfattende metode for hvordan man skal jobbe med å skaffe informasjon fra en lukket institusjon, som Slottet. Metoden ble også fremlagt på Skup-seminaret i Trondheim 2002 (se punkt under metode for nærmere redegjørelse). Denne metoden brukte vi også med arbeidet rundt Quart-festivalen.

C. Tillit

Dagbladets journalister kjente få av kildene fra før. Dermed måtte vi bruke lang tid på å bygge opp tillit. I den første fasen hadde vi en rekke samtaler som aldri ble notert eller tatt opp på lydbånd. Vi brukte rett og slett tid på å bli kjent. På grunn av det omfattende persongalleriet jobbet vi mye overtid og veldig mye på fritida.

Innsamlet materiale:

Vi satt med et omfattende materiale før vi publiserte den første dokumentaren på Dagbladets kultursider 28. juni 2003. Vi hadde flere timer med lydbånd, samt titalls permer og flere kasser med interne Quart-dokumenter. Det tok tre journalister flere dager å lese alt.

Materialet er svært omfattende og detaljert, blant annet har vi nå festivalens økonomiske transaksjoner i flere år.

Konfrontasjon

Om formiddagen onsdag 25. juni 2003 avtalte vi et møte med festivalsjef Toffen Gunnufsen og investor Trygve Eftestøl i Kristiansand. Festivalens administrasjonsleder, Cathrine Jacobsen, ville være til stede for å «overvåke» møtet. Eftestøls forretningspartner Arild Buli ville ikke møte Dagbladet.

Møtet fant sted på brygga i Kristiansand. Vi hadde med oss omfattende dokumentasjon, og hele sekvensen, som varte i flere timer, ble tatt opp på bånd. Tidspunktet for konfrontasjonen var ikke tilfeldig valgt. Det var fem dager til festivalen startet, og dermed hadde Quart-ledelsen flere dager på seg å komme med svar på spørsmål som de ikke kunne klare på sparket.

Publisering

Planen var å publisere første artikkel søndag 29. juni, men Quart-investorene Trygve Eftestøl og Arild Buli trakk seg fra Quart-styret to dager etter konfrontasjonen med Dagbladet. Dermed måtte vi fremskynde publiseringen til lørdag 28. juni.

Bakgrunnen for dette var at det skjedde en oppsiktsvekkende nyhetsutvikling. Både radio og TV hadde korte nyhetsbulletiner om kvelden fredag 27. juni om at investorene hadde trukket seg. Vi valgte derfor, av hensyn til nyhetskriteriet, å publisere første artikkel over fire sider lørdag 28. juni.

Det var ikke fastsatt datoer for når vi skulle trykke de øvrige artiklene. Det var få andre medier som omtalte økonomirottet. Avisa Fædrelandsvennen hadde en rekke artikler der Quart-ledelsen tilbakeviste det som kom frem i Dagbladets artikler.

Påstander om Dagbladets arbeidsmetoder

A. Pressemelding fra Quart 29. juni

Følgende pressemelding ble sendt ut av Quart-ledelsen, dagen etter Dagbladets første artikkel:

«Media fikk i fjor kritikk for slapp journalistikk rundt Quart Festivalen. I år har Dagbladet dermed satt tre journalister til å skape negative artikler. Disse journalistene har "arbeidet" i flere uker med å fremskaffe informasjon som kan være egnet til å skade festivalen og våre samarbeidspartnere. Stiftelsen Quart Festivalen synes det er trist at fakta ikke nytter, og at avisen vinkler sine artikler basert på svært få og lite troverdige "N.N.-kilder". Vi har imidlertid stor forståelse for at Dagbladet har behov for å demonstrere journalistisk integritet, men er svært uenige i at dette er måten å gjøre det på.

Artikkelserien er ferdigskrevet, og kommer på trykk uansett hva vi sier, gjør eller mener. Vi velger derfor å bruke våre krefter andre steder, og ikke på Dagbladet. Først og fremst skal vårt betalende publikum få føle seg velkommen til Quart 03. Uansett mener vi at Dagbladets måte å drive journalistikk på er helt NILS »

Quart-ledelsen forsøkte dermed å latterliggjøre arbeidet blant musikkjournalistene fra andre medier.

Etiske problemstillinger

A. Bakgrunn

Å dekke Quart-festivalen med utgangspunkt i økonomisk rot, intern maktkamp, juksing med øl og salg av billetter på svartebørs, reiste ikke uventet en rekke etiske problemstillinger. I en årrekke var forretningsmennene Trygve Eftestøl og Arild Buli blitt framstilt som Kristiansands rike onkler, som hadde reddet rockefestivalen fra konkurs på midten av 1990-tallet.

Da vi ved hjelp av våre kilder fikk tilgang på kassevis av permer som inneholdt interne dokumenter fra Quart-festivalen siden starten, som indikerte at påstanden om gavmilde onkler var en myte, var vi nødt til å gå dokumentasjonen nærmere etter i sømmene.

Vi måtte spørre oss sjøl om hvem er det som har interesse av å gi oss både dokumenter og opplysninger? Festivalen hadde i løpet av drøyt ti år vokst fra å være et relativt lite, kommunalt arrangement til å bli landets desidert største rockefestival – samtidig som Stiftelsen Quart-festivalen knapt hadde tjent penger. Dokumentene viste at investorene Eftestøl og Buli gjennom sine private selskaper hadde gjort en rekke avtaler med Quart-festivalen, som blant annet sikret inntekter av ølsalget. Hadde Quart-avtalene gitt grobunn for misunnelse? Var det også andre grunner - gjerne personlige - til at kildene våget å snakke med oss?

I løpet av årene var deler av Quart-staben - både frivillige og ansatte - blitt skiftet ut. Mange mente at Quart'en gjennom sin kommersielle vekst, hadde mistet sin sjarm. Som kilder sa – spliden var i stor grad mellom ”hasjrøykende kaffedrikkere med stor musikkinteresse” og de som ville tjene penger på festivalen. Vi måtte derfor sjekke hver kilde for å finne ut hvilke interesser de hadde ved å gi oss informasjon. I ettertid var det også nødvendig å sjekke holdbarheten i opplysningene, slik at vi kunne danne oss et bilde av hvor mye som var faktabaserte opplysninger – og hvor mye som ikke var det. Ved å avdekke forholdet mellom fakta og rykter, fikk vi en indikasjon på hvor mye vi kunne stole på den enkelte kilde. Slik dannet vi oss et bilde av hele persongalleriet.

Kildearbeidet ga oss samtidig et innblikk i personkonfliktene, som gjorde det mulig for oss å finne ut hvordan vi kunne gripe an hele sakskomplekset. Ved å ha innsyn i frontene og personkonfliktene var det mulig å gi et bilde av hele situasjonen – samtidig som kildene etter beste evne ble holdt hemmelig.

B. Bildebruk

Dagbladet fikk også i forbindelse med kildearbeidet tilgang på en rekke private bilder. Et av bildene viser Quart-investor Eftestøl avbildet hjemme på kjøkkenet ved en haug penger som stammer fra ølsalget på Quarten i 1996. Pengene ble båret i plastposer fra festivalområdet og talt opp hjemme hos Eftestøl. Det var få, om noen, kontrollrutiner.

Vi diskuterte om det var riktig å trykke et bilde, som i utgangspunktet var tatt i en privat sammenheng. Var det også riktig å sette på trykk et bilde som bare viste en av bakmennene? Ville ikke bare den ene - Eftestøl - få urettmessig hard medfart? Samtidig dokumenterte bildet, og satte på spissen, den uoversiktlige pengeflyten i festivalen. Bildet fortalte store deler av historien vi ville fortelle, og vi valgte å trykke det – samtidig som vi i samme åpningsartikkel brakte bilde av Buli og festivalsjef Gunnufsen. Bildet av Eftestøl ved pengebunken ble brukt kun en gang, lørdag 28. juni. Dette ble gjort for at presset mot Eftestøl ikke skulle bli for stort.

Dagen etter avslørte Dagbladet at det var ektemannen til Mille K. Nymann, Quart-investor Trygve Eftestøl, som hadde beholdt pengene fra bildesalget til Se & Hør av de private bildene av Mette-Marit. Vi valgte å trykke et privat bilde av Nymann – som støttebilde. Vi kappet også bildet, slik at ølglaset som hun holdt i hånda, ikke ble med på trykk. Vi gjorde dette for ikke å danne et unødvendig useriøst inntrykk av Mette-Marits tidligere venninne.

Vi brakte også et enspaltet-bilde av Eftestøl, mens hovedbildet var av Mette-Marit og kronprins Haakon.

Da Dagbladet onsdag 2. juli avslørte at Quart-penger var brukt til å investere i et alpinanlegg og hotellkompleks på Gautefall, valgte vi å bruke et arkivbilde av Eftestøl. Vi hadde tidligere på dagen forsøkt å ta nye bilder av ham på festivalområdet, men han nektet å stille opp. Det var viktig for oss å vise et bilde av investorene i aksjon under festivalen – nettopp for å vise at de hadde tilknytning til den. Eftestøl er også majoritetseier og styreleder i de kommersielle Quart-selskapene Quart Rett AS, Quart Kommunikasjon AS og Quart Servering AS. Siden Eftestøl også gjorde et intervju med Dagbladet der han bekreftet investeringen, var det ikke så aktuelt å bruke et arkivbilde av Buli i stedet.

C. Timing av serien

Før artikkelserien ble satt i gang, stilte både festivalsjef Gunnufsen og Eftestøl opp i et lengre intervju med Dagbladet. Etter intervjuet valgte Buli og Eftestøl å trekke seg fra styret i Quart-stiftelsen fredag 27. juni.

Quart-investorene gjorde dette høyst trolig for å dempe mediekritikken. Det kan selvsagt settes spørsmålstegn om konfrontasjonen var for tett opptil festivalen, fordi ledelsen ville være opptatt med å avvikle arrangementet. Var det urimelig at de skulle frembringe svar på våre spørsmål, da de var opptatt med festivalen? Vi mente at disse opplysningene kunne komme fram under festivalen uansett og de måtte da sette av tid til å svare uansett.

Dagbladet ble oppringt av administrasjonsleder Cathrine Jacobsen. Hun mente at de opplysningene burde føre til at Dagbladet måtte revurdere å trykke saken. Det at Buli og Eftestøl valgte å trekke seg fra styret med øyeblikkelig virkning - ga slik vi så det - Dagbladet heller muligheten til å fortelle hele historien om hvorfor Quart-investorene valgte å trekke seg fra stiftelsen. Vi mente historien om pengerot og mangel på styring av landets største rockefestival, fremdeles hadde offentlighetens interesse. At Buli og Eftestøl trakk seg, hadde derfor liten virkning på vår dekning av saken.

Vi hadde opprinnelig planlagt å trykke åpningsartikkelen søndag, men valgte å fremskynde saken en dag fordi også andre medier var varslet om at Buli og Eftestøl var ute. Men var det riktig å time serien rett før og under hele festivalen? Vi mener at nyheter og avsløringer – har større kraft når de times riktig. Tidspunktet for avsløringene var derfor - slik vi så det – riktig. Festivalen har i en årrekke hatt – med få unntak – lite kritisk søkelys mot seg. Vi mente festivalen burde ha apparat til å også takle det kritiske søkelyset.

Ettersom få andre medier fulgte opp Dagbladets artikler, var det lettere for oss å jobbe. Dette skapte ikke unødvendig stort press på de omtalte personene.

D. Ulike mediestrategier

Et nytt journalistisk-etisk problem dukket imidlertid raskt opp etter at Buli og Eftestøl hadde trukket seg. Hadde vi allerede funnet de som ble utpekt som sydebukker? Kunne deres fratreden føre til en unødvendig heksejakt? Vi satt på dokumentasjon som viste at Buli og Eftestøl ikke hadde ansvaret for pengerotet alene. Quart-investorene spilte riktignok hovedrollene, men vi ville også fortelle historien om en hel kultur. Vi forsøkte derfor også å drive kritisk journalistikk rundt avtalene mellom Stiftelsen Quartfestivalen og de kommersielle Quart-selskapene – ikke bare om de tvilsomme pengeoverføringene mellom Quart og investorenes private selskaper.

Eftestøl og Buli valgte, etter vår oppfatning, to forskjellige mediestrategier. Mens Buli ikke svarte på telefonhendelsene, snakket Eftestøl med oss. Men da vi 2. juli fortalte at Quart-penger var investert i alpinanlegg og hoteller på Gautefall, trakk Eftestøl sine sitater. Eftestøl var tydelig beveget, og sa at han var utsatt for stort press. Han mente

at vi ga et feilaktig inntrykk av ham som investor, og han sa at ”Dagbladet alt har et liv på samvittigheten” – han henviste med andre ord til Tønne-saken.

Dagbladet valgte å trykke artikkelen, fordi vi fikk bekreftet opplysningene også hos festivalsjef Gunnufsen. Vi besluttet også å gjenfortelle intervjuet uten å bruke sitater. Dette ble gjort etter at vi vurderte saken med vår nyhetsredaktør.

Først etter noen dager ville den ene av dem, Buli, snakke med oss. Vi hadde hver dag telefonkontakt med Buli og Eftestøl, hvor vi informerte begge om at vi ville høre deres versjon av saken. Vi sa også at vi mer enn gjerne ville møte dem. Enten hver for seg eller sammen, og vi forsikret dem begge spalteplass. Lørdag 5. juli fikk Buli på en side si sin versjon av saken. Eftestøl valgte å være taus. Buli valgte å fortelle sin versjon av saken og forsvarte sin forretningspartner på trykk.

E. Dagbladet i dobbeltrolle

Dagbladet er samtidig en viktig sponsor for festivalen. For oss var det viktig å likevel å drive med kritisk journalistikk, til tross for at Dagbladet er en offisiell samarbeidspartner for festivalen.

Før artikkelserien ble trykket, opplyste vi markedsavdelingen om at vi ville skrive en rekke artikler om pengerot i festivalen. Årsaken til at vi tok kontakt, var å understreke redaksjonens journalistiske uavhengighet. Vi sa også at vi ville – om vi fant opplysninger som skulle tilsi det – også rette et kritisk blikk på Dagbladet som sponsor. Vi fant gamle avtaler hvor det lå føringer på hvordan avisa skulle dekke festivalen. De var ikke underskrevet og markedsavdelingen fortalte oss at de hadde gitt klar beskjed til festivalen at de ikke kunne akseptere avtaleutkastene.

Samtidig ville Dagbladet skille sterkt mellom det administrative og den generelle dekningen av Quartfestivalen. Avisas mål var – og er heller ikke – å ødelegge livsgrunnet for festivalen. Dagbladet forsøkte derfor å lage en tredelt dekning av festivalen: Den kritiske, som tok for seg pengerotet og opprettelsen av de kommersielle selskapene – anmeldelsene som dekket det kunstneriske - samt folkelivet. Den kritiske delen ble dekket uavhengig av de to andre satsningsområdene i avisa.

F. Beskyldt for innbrudd

Under festivalen ble journalist Ulf André Andersen og vår fotograf, Lars Eivind Bones, beskyldt for å ha brutt seg inn i administrasjonsbygget til Quart-festivalen på Odderøya. Forholdet ble imidlertid ikke anmeldt til politiet. Ifølge Andersen hadde han og fotografen vist pressekortet på vei inn til området, hvor hele teamet få dager tidligere hadde vært uten å komme opp i problemer. Vi ville snakke med festivalsjef Gunnufsen, men fikk ikke tak i ham.

Gunnufsen hadde noen dager tidligere sagt at han ikke visste hvor pengene fra de hemmelige sponsorkontraktene hadde tatt veien. Nå visste vi at han hadde vært med på å ta avgjørelsen om at pengene skulle bli investert i alpinanlegget. Det var derfor viktig for Dagbladet å konfrontere ham med opplysningene, siden han ikke svarte på telefon valgte vi å oppsøke han ansikt-til-ansikt.. Vårt team tok kontakt med en person på kontoret, som viste vei inn i lokalene. Avisa var ikke på noe tidspunkt alene i

kontorene. Quartens versjon var at vi skal ha hevdet at vi hadde en intervjuavtale med Gunnufsen og at vi snoket rundt i gangene midt under festivalens gang. Vi mente dette ikke stemte. Quartmedarbeiderne mente at dette var den eneste muligheten til at vi kunne sitte på alle de interne dokumentene.

Det ble brakt på det rene at Gunnufsen var på festivalhotellet og det ble laget en avtale på telefonen om at vi skulle møte ham på hotellrommet. Da vi kom fram var han ikke der. Administrasjonslederen i festivalen ringte og sa han ikke hadde tid til å møte oss. Rundt klokka 22 på kvelden tok han selv kontakt pr. telefon og sa at alle pengeinvesteringene i alpinanlegget ville bli ryddet opp i etter festivalen.

Dagen etter tvisten møtte Dagbladet opp på den daglige, felles pressekonferansen, for å skvære opp med festivalledelsen. Sjøl om det var uenighet om de faktiske forholdene, beklaget festival-ledelsen at spenningsnivået kanskje var noe høyt. Dagbladet beklaget hvis de hadde oppført seg på en slik måte som kunne gi inntrykk av de hadde hatt en avtale med Gunnufsen.

Konsekvenser

- Trygve Eftestøl og Arild Buli trakk seg fra styret stiftelsen to dager etter konfrontasjonen.
- Dagbladet avslørte at det ble inngått hemmelige sponsorkontrakter for ni millioner kroner. Avisa fortalte et par dager seinere at pengene blant annet ble brukt til å investere i alpinanlegget til Buli og Eftestøl.
- Festivalsjef Toffen Gunnufsen solgte aksjene i de kommersielle selskapene etter kritikk om rolleblanding.
- Dagbladet kunne for første gang i Norge fortelle hvor mye artistene virkelig fikk betalt for jobben, siden avisa satt på alle avtalene mellom artistene og festivalen.
- Buli og Eftestøl forsøkte å selge de kommersielle Quart-selskapene for 40 millioner kroner. Alle interessenter trakk seg på grunn av artiklene rundt gyldigheten av avtalen mellom stiftelsen og selskapene.
- Stiftelsen satt ned en egen granskningskommisjon som skulle se på Dagbladets avsløringer. Kulturrådet trakk seg fra kommisjonen etter at Dagbladet satt spørsmålstegn ved habiliteten til ett av medlemmene i kommisjonen. Medlemmet vurderte seg selv som inhabil og trakk seg fra kommisjonen.
- Kulturrådet halverte i desember 2003 støtten til Quartfestivalen etter at Dybwad Revisjon DA undersøkte støtten til festivalen og konkluderte med at det var kritikkverdige forhold..
- Quartfestivalen skiftet ut nesten alle styremedlemmene, siden det var satt spørsmålstegn ved habiliteten.
- Styret hyrte inn konsulent som skulle rydde opp i organisasjonen.
- Stiftelsen Cultiva bevilget penger til Quart-festivalen, men satte som betingelse at blant annet alle forholdene Dagbladet hadde beskrevet måtte få en løsning.

- Det nye styret hevet avtalen med de kommersielle selskapene etter at granskningsutvalget offentliggjorde sin rapport 15. januar 2004. Buli og Eftestøl mener avtalen er gyldig. Tvisten mellom partene var ikke løst etter at søknadsfristen til Skup var gått ut. Det nye Quart-styret vil også vurdere å politianmelde de straffbare forholdene som kan være avdekket i rapporten.

Hovedkonklusjonene til granskningsutvalget

15. januar ble granskningsutvalgets rapport offentliggjort. Den er på 28 sider, og går gjennom hele driften av festivalen. Her er hovedkonklusjonene:

- Styremedlemmer var inhabile da avtalene mellom Quart-stiftelsen og de kommersielle selskapene ble inngått. Investorene er også i for sterk grad gitt krav på inntektsstrømmen. Dermed er ikke avtalene gyldige. Utvalget påpeker at brudd på habilitetsreglene er straffbart, og at stiftelsesloven er brutt.
- Quart-investorene Arild Buli og Trygve Eftestøl har ikke tilbakevist kritikk i media.
- Toffen Gunnufsen tok ut 300|000 kroner og feriepenger i bonus. Granskningsutvalget mener at bonusen fremstår som «eiendommelig».
- Eftestøl og Buli fikk utbetalt 324|000 kroner i ulovlige lån.
- Arbeidsform og kontrollrutiner må profesjonaliseres i alle ledd.
- Det har ikke vært mulig for utvalget å etterprøve at hundre prosent av inntektene fra kontantomsetningen er kommet Quart-stiftelsen til gode, ettersom det mangler fullstendig dokumentasjon.
- Dårlig kontroll av inntektene ved salg av billetter.
- Ingen form for kassetelling eller lignende kontroll ved inntektene fra festivalens camping.
- For 2002 var ikke regnskapsposten «utbetaling til artister» reviderbar, slik at de ikke ble fremlagt for revisjon.
- Etter utvalgets vurdering har ikke lovpålagte krav knyttet til kontantomsetningen (salg av billetter m.m) til en hver tid, vært oppfylt.
- Granskningsutvalget finner ikke grunnlag for å dokumentere at det har vært omfattende svartebørssalg.
- Det er som sagt ikke mulig å etterprøve at 100 prosent av inntektene er kommet Quart-stiftelsen til gode. Utvalgets angrepsvinkel har likevel vært å prøve å finne fram til om noen er kjent med at slike uregelmessigheter har foregått, og utvalgets konklusjon bygger på at sådanne misligheter ikke har forekommet.

Hva kunne vi ha gjort annerledes?

A. Tidligere konfrontasjon

Festival-ledelsen var i innspurten i forbindelse med arrangementet av festivalen. I løpet av to dager laget Quarts revisjonsselskap en rapport, som skulle redegjøre for våre kritiske spørsmål. Informasjonen var mangelfull, og dokumentene vi satt på viste

at den hele og fulle sannheten ikke ble lagt på bordet. Muligens kunne vi konfrontert festivalen tidligere så de hadde bedre tid til å fremskaffe nødvendig dokumentasjon. Etter vår oppfatning ville ikke det imidlertid ikke ha endret budskapet i dekingen av saken, noe også Granskningsutvalgets konklusjoner gir uttrykk for.

Da saken utviklet seg videre, forsøkte vi daglig å få hovedmennene i tale. Vi burde kanskje ha forsøkt hardere med å møte Eftestøl og Buli ansikt til ansikt. Da vi etter et par dager så Eftestøl – ved en tilfeldighet - på vei inn i festivalområdet, oppsøkte vi ham og ba om en prat. Eftestøl ville ikke snakke. Det lyktes først etter noen dager å få Buli til intervju.

B. Flere åpne kilder

Vi kunne kanskje lagt større press på flere av kildene til å stå frem med fullt navn og bilde. Ifølge Vær Varsom-plakaten skal journalistene forsøke å få så mange åpne kilder som mulig.

”3. Journalistisk atferd og forholdet til kildene

3.1. Pressens troverdighet styrkes ved at kildene for informasjon identifiseres, med mindre det kommer i konflikt med behovet for å verne kildene.”

I henhold til § 3.4 er imidlertid ”Kildevernet er et grunnleggende prinsipp i et fritt samfunn og er en forutsetning for at pressen skal kunne fylle sin samfunnsoppgave og sikre tilgangen på vesentlig informasjon ».

Vi har til en hver tid vurdert disse to punktene i VVP opp mot hverandre, men vurderte at informasjonen ikke ville kommet frem dersom flere av kildene måtte stå frem. Dette kunne fått store konsekvenser for kildene, ikke minst deres arbeidsforhold til Quart-festivalen. Vi mener at Quartfestivalen har stor samfunnsmessig betydning, siden den er landets største rockefestival og at det derfor var nødvendig å bruke anonyme kilder for å få ut vesentlig informasjon om driften av festivalen.

Oslo 16. januar 2004

Ulf Andre Andersen

Frode Hansen

Øystein Lie

Postboks 1184 Sentrum
0107 Oslo
Tlf: 22 31 06 00
Faksnr: 22 42 95 48

